

Uredništvo in uprava Ptuj MLO, II nadstropje — Telefon številka 156 — Čekovni račun pri Narodni banki Ptuj št. 643-90322-0 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Vrabi Jože — Rokopisov ne vračamo — Mesečna naročnina od 1. maja 1951 dalje 20 din. letoletna naročnina 208 din. Naročniki, ki so plačali din 156.— za celo leto doplačajo din 52.— — Tiska Mariborska tiskarna.

„Teden tehnike“ je zajel predvsem mladino

V okviru Tedna tehnike je Okrajni odbor Ljudske tehnike Ptuj skupno s Svetom za prosveto organiziral za šole ptujskega okraja ogled tovarne glinice in aluminija v Strnišču. Ta izlet je bil povezan s krajšo proslavo in nagraditvijo najboljših pionirjev, članov organizacije Ljudske tehnike.

Tega izleta se je udeležilo nad 400 pionirjev, in to iz šol: Ptujška gimnazija, Breg pri Ptuj, Središče, Markovci in Vid pri Ptuj.

Tovarna glinice in aluminija, ta gigant naše petletke, je na pionirje napravila globok vtis. Občudovali so ogromne objekte, stroje, kateri so že montirani in kateri se še montirajo. Videli so, kaj zmore človeški duh, videli, kaj pomeni moderna tehnika in na njem pri sebi sklenili, da se bodo še bolj pridno učili in tako v bližnji bodočnosti nadaljevali delo svojih očetov in bratov.

Po končanem ogledu tovarne se je v kinodvorani Strnišče vršila svečana konferenca, kjer je najboljšim pionirjem, članom organizacije Ljudske tehnike, bila podeljena diploma in denarna nagrada.

Konferenco je otvoril sekretar tovarniškega odbora Ljudske tehnike v Strnišču tov. Pal ter pionirje v imenu organizacije Ljudske tehnike v Strnišču pozdravil, želeč jim, da odnesejo kar najboljšo vtiše.

Predsednik Okrajnega odbora Ljudske tehnike tov. Zadravec Jurica je v krajšem govoru omenil važnost tehnične vzgoje za našega delovnega človeka in na koncu pozval pionirje, da se še bolj vključujejo v organizacijo Ljudske tehnike, kjer bodo našli mnogo zabave, pa tudi koristi.

V imenu Sveta za prosveto pri OLO Ptuj je navzoče pozdravil tov. Stanič, ki je potem podelil najboljšim pionirjem denarne nagrade, a tov. Zadravec, preds. okrajnega odbora LT, diplome kot viden dokaz marljivosti pionirjev v krožku mladih tehnikov.

Nagrade in diplome so sprejeli sledeči pionirji: Iz Brega pri Ptuj pionirji: Vinko Herman, Vede Ferdinand, Meglič Miran. Iz Središča pionirji: Skrjanec Stanko, Novak Kronoslav, Raul Franc in Čurin Franc. Iz Markovcev pionir: Kekec Franc. Iz Vida

pri Ptuj pionirji: Božičko Franc, Cažuta Franc in Kmetec Ignac.

Nagrajeni so bili tudi pionirji iz šol v Grajeni, Humu, Veliki Nedelji in Ptuj, vendar bodo nagrade in diplome istim v doglednem času podeljene na šolo, ker se izleta niso mogli udeležiti.

Po končani slovesnosti je bil predvajan film, kateri je zaključil dogodkov polni dan, a pionirji so se polni vtisov z objubo še bolj aktivno sodelovali v tehniških kroških vrnili na svoje domove.

Na koncu moramo pohvaliti upravo tovarne glinice in aluminija v Strnišču za vso pomoč in uvidevnost pri organizaciji ogleda tovarne, upravo kina Strnišče, predvsem tovariša Vnuka in Fišerja, ki sta omogočila ogled filma, tov. Palu, sekretarju tovarniškega odbora tehnike v Strnišču, kakor tudi tov. učitelje iz vseh imenovanih šol. Svet za prosveto pri OLO Ptuj je omogočil, da so pionirji sprejeli denarne nagrade.

Okrajni odbor Ljudske tehnike bo slične izlete še organiziral ter je prepričan, da bodo posamezni forumi in tovarne z uvidevnostjo iste pomagali izvesti.

Kako bi bilo najlažje doseči najpravilnejšo davčno odmero za 1951

Za odmero dohodnine za leto 1951 bo izdalo ministristvo za finance LRS posebne tiskovine, ki bodo v veliko olajšavo davčnim komisijam pri izvršitvi nove naloge.

Poverjenjstvo za finance pri OLO v Ptuj je sporočilo pred kratkim ministristvu za finance v Ljubljani več predlogov, za katere so dale pobudo krajevne davčne komisije, ki so jih tudi utemeljile z izkušnjami pri odmeri dohodnine za leto 1950, pri odpravljanju nepravilnosti na podlagi vloženih pritožb, na podlagi česar je bila dosežena pravilna, zmogljiva in sorazmerna odmera med posameznimi davčnimi zavezanci v kraju kakor tudi v krajevnih odborih.

V omenjenih predlogih je izražena želja, da bi poverjenjstvo za finance

avgrusta 1950 juristi Gorišničanov na hrib Sv. Ane v Halozah...

Spomladi 1951 Gorišničani junaško branili domačo vas pred srbitimi napadi Ormožancev...

Julija 1951 juristi na Zavrč...

Taka bi bila poleg nestetih vaj in ostalih dolžnosti mladincev predvojaške vzgoje opisana pot v Gorišnici. (Bralce opozarjamo, da spadajo pod center Gorišnica sledeče vasi: Moškanjci z Zagojci, Zamušani, Formin, Placarovci, Gajevci, Mala vas, Muretinci, Podgorci, Cvetkovi in Gorišnica.)

Od 20. do 29. oktobra t. l. je bilo v Gorišnici 10-dnevno logorovanje mladincev pripadnikov predvojaške vzgoje. Sam obisk, ki je dosegel celotno 99,5% nam dokazuje, da so smatrali mladinci logorovanje kot nekaj najvažnejšega v svojem sedanjem življenju in vkljub obilnemu jesenskem delu, ki je zahtevalo mnogo rok, disciplinirano zapuščali svoje domove ter se iz dneva v dan točno odzivali klicu domovine. Zavest dolžnosti, želja po znanju in končno v nemali meri sposobnost komandnega kadra (komandirja Staniča Staneta in vodnikov Geča Ivana, Petroviča Alojza in Bezjaka Jožeta) so dvigali samozavest mladincev in jih utrjali v zavestni disciplini,

ki je predpogoj novega borca, predpogoj novega človeka.

Neodgovorni kritiki, ki se dandanes zaletavajo v sleherno, po njihovem pojmovanju nepotrebno in smešno novotarijo, so se gotovo spotali tudi ob tem logorovanju. Nihče pač ne trdi, da more nekdo postati v desetih dneh vojak z vsem strokovnim znanjem, ki je potrebno današnjemu vojakcu, borcu sodobno opremljene in izvežbane armade. Z vso upravičenostjo pa moremo in moramo trditi, da so pridobili mladinci v teh dneh gotovo potrebno podlago, na kateri bodo pri služenju kadrovskega roka gradili svoje vojaško znanje, ki jih bo usposobil kadarkoli in pred komerkoli braniti svojo in svojo zemljo čast.

Stoštirinajst mladincev je vsa pričakovanja komandnega kadra in nadrejenih okrajnih vojaških forumov v polni meri upravičilo.

Mogoče so strumni koraki ob veseli vojaški pesmi, ki je glasno odmevala od jesenskega polja, vznemirjali v nemali meri šolsko mladino, ki je bila v teh dneh tu in tam bolj pri naši vojski kakor pa v šoli. Nič ne de. Dosegli so svoj nezavestni in nikjer zapisani namen — naši otroci so spoznali moč in povezanost bodočih borcev.

Doma narejene puške so nas spominjale na našo pesem: ... papirgate so naše čake in puške naše iz lesa... — v nas pa utrjevale vero v uresničenje penskovskega sena: ... Naprej zastave slave...!

Komandni kader je v vsem izpolnil učni program, ne-le pisan oz. prepisan. Mnogo so komandir in vodniki

misli pri odmeri ne bodo objektivni ali pa bi odrekli sodelovanje iz razloga, ker mislijo, da dolgo več ne bodo v odborih glede na predstoječe volitve. Ponekod so ostale marsikomu v spominu težave z nekaterimi člani davčnih komisij, ki jim je bil edini cilj znižati davčno osnovo in kar je nalagalo poverjenjstvu za finance posebno ali celo ponovno delo. Drugod so pri predlogih upoštevali tudi dejstvo, da KLO ponekod ne razpolagajo s podatki glede cen, doseženih donosov, posejanih površin in drugo.

Izvršitev odmere po prednjem predlogu zagotavlja uspeh odmere in izterjatve.

Prav gotovo so slični predlogi poslani ministristvu za finance tudi iz drugih OLO-jev in bo po proučitvi teh predlogov uveljavljena praksa, ki bo najkoristnejša. Nedvomno bo treba predhodno sklicati posvet poverjenikov za finance LRS ter z njimi prediskutirati o danih predlogih ter o dosedanjih izkušnjah, ki narekujejo vedno boljše in uspešnejše metode dela. Pz.

KDZ Sobotinci daje zgled ostalim zadruham v ptujskem okraju

Pred nedavnim sem obiskal KDZ Sobotinci zaradi prispevka te zadruge za obnovo in popravilo šole v Markovcih ter se obenem pozanimaj za razmere v tej zadruzi. Dalje časa sem se zadržal s predsednikom tov. Prelogom, ki mi je dal na razna vprašanja potrebna pojasnila, da bi si čim lažje ustvaril sliko te zadruge.

Predsednik tov. Prelog mi je pojasnil, da poseduje KDZ Sobotinci 360 ha površine, od česar odpade na šolski okoliš vključili 27 družin, ki štejejo 107 članov. V tem letu so napravili velik korak naprej — ravno glede na gospodarstvo, predvsem v razvoju mehanizacije. Reducirali so število konj in namesto njih kupili 4 traktorje, s katerimi izvršujejo vsa poljska dela pa tudi vse vožnje. Letošnji setev so izvršili v obliki velikih kompleksov. Za 180.000 din so nabavili 22 plemenitih svinj in zaplodi in sicer od Okrajnega kmetijskega gospodarstva Dornava z namenom, da dvignejo svinjerejo ter da s tem zadostijo domačim potrebam kakor tudi drugim tržiščem.

Letošnji pridelek krompirja je bil srednji. Skodovalo je preobilno deževje, sicer bi bil boljši. Kljub temu so dali doletel na razne trge 18 vagonov krompirja, od tega 8 vagonov v Jesenično po ceni 10 din, pet vagonov so oddali dobrega semenskega krompirja. Preostale zaloge imajo še doma in jih bodo uporabili deloma za domače potrebe in za trg. Vključili so ga v veliki novi kleti, ki je v veliki novi remizi.

Izvršili so tudi silažo hrane za živino, ki jo imajo 150 glav. Govedo še imajo na skupni paši, da prihranijo čim več zimске krme. Mleko predelujejo doma in prodajajo mlečne izdelke; maslo Mlekoprometu Ptuj, ostalo pa uporabljajo doma za menzo, ki so jo letos ustanovili in za živinorejo. Delovni člani so 100-odst. vključeni v skupni menzi, dočim prihajajo ostali člani 80-odst. k obedi za člana stane kosilo din 15 za nečlane pa din 30. V menzo imajo dostop tudi nečlani. Posebno v zadnjem času se opaža dotok nečlanov. V menzo zahajajo celo nečlanice, gospodinje, matere, ki prihajajo opoldne s polje in se ne more doma s kuhanjem ter pripravljanjem hrane, ko pa dobijo v menzi gotovo kosilo.

Popravlili in uredili so veliko dvorano, ki služi za jedilnico, obenem pa tudi za druge prosvetne kulturne prireditve. Dvorana ima 250 sedežev in lahko v njej nastopajo različna društva s svojimi programi ter tako nudijo ne samo

našemu članstvu, temveč tudi ostalemu ljudstvu prijetno zabavo, po težkem delu, obenem pa koristi razširjanju prosvete in kulture. V zadnjem času je nastopil v tej dvorani pevski zbor SKUD Jože Lacko s petjem narodnih, umetnih in patrizijskih pesmi, Marulek in Matjašek pa sta nastopila z veselimi sporedom.

Ves ta razvoj nudi združnemu gospodarstvu možnost, da lahko prispeva h krajevni samoprispevku za obnovo šole. Prispevali bodo 15.000 din, pripravili pa so tudi pristopiti in pomagati z voznjaki ter delom samim. Razumejo potrebe in pomen šole v današnji stvarnosti in celo želijo zgraditi lastno osnovno šolo za vasi Sobotinci, Prvenci in Strelici, kar bi olajšalo obisk šole zlasti pozimi. Za ustanovitev šole ne bi imeli materialnih težav in upajo, da ne bi bilo nasprotovanja niti s strani pristojnih prosvetnih forumov. Ta predsednikov predlog me je celo navdušil glede na dejstvo, da bi nova šola v Sobotincih pripomogla mnogim staršem, da bi imeli več razumevanja za najstarejši tim večje izobraženosti otrok, dočim so sedaj s poedinici prav resne težave.

Moj obisk KDZ Sobotinci je bil vsekakor uspešen. Za našo markovsko šolo imajo združniki iz Sobotince veliko razumevanja in sem prepričan, da se bo razumevanje v bodoče še stopnjevalo. Vesel sem uspehov v tem združnem gospodarstvu in sem prepričan, da bo sčasoma vedno manj natočevanja, da »iz tega ne bo nič«, ko pa vsakdo vidi, da so uspehi vedno vidnejši.

Iz Lešnice želijo priključitev k Ormožu

Predsednik KLO Lešnica je sporočil komisiji za izgradnjo Ljudske oblasti pri OLO v Ptuj predlog glede priključitve KLO Lešnica k občini Ormož z utemeljitvijo, da je gospodarsko in kulturno navezanih na Ormož več prebivalcev Lešnice kot na Veliko Nedeljo, zraven hodijo otroci iz Lešnice v Ormož v šolo. Glede vasi Ključarovi so mnenja, da bi morala biti priključena Veliki Nedelji, kamor jim je bližje in so ljudje tudi na Veliko Nedeljo navajeni. Tudi Dobrovčaku bi bolj odgovarjala priključitev k Ormožu, vendar si delajo poedinice pomisleke, da bi bili v občini Ormož davčno bolj obremenjeni kot pri Veliki Nedelji.

O vseh teh vprašanjih so razpravljali na zboru volivcev dne 28. X. in so se končno sporazumeli v smislu danega predloga.

sestavilo sezname davčnih zavezancev. V te seznane bi bila vnešena višina odmerjene dohodnine za leto 1950 in predpis akontacij za leto 1951. Na podlagi teh seznamov bi davčni zavezanci na množičnem sestanku obravnavali vsak individualni slučaj zase po predhodni obrazložitvi, zakaj je akontacija višja od lanskega predpisa. Množični sestane bi dal predpisu definitivno veljavo. Glede na porazdelitev akontacij med davkoplačevalce je mogoče pričakovati, da bi na sestankih prišlo do predlogov za zvišanje ali znižanje akontacije enemu ali drugemu zavezancu. Poedine spremembe nebi bistveno vplivale na končni predpis, ki ni ostal vsaj v isti višini. Upravičeno pričakujemo zavezance zvišanje pri tistih davčnih zavezancih, katerim je KLO iz katerihkoli razlogov predpisal sorazmerno nizko akontacijo (odborniki in njihovi svetojci), take primere pa bi bilo mogoče preveriti tudi potom organov poverjenjstva kar bi tudi pripomoglo do določitve pravičnega predpisa akontacije na množičnem sestanku.

Pobudo za gornji pregled so dali davčni zavezanci predvsem v krajih, kjer pričakujejo, da člani davčnih ko-

Na spomeniku tačev v Mariboru bodo vklesana tudi imena žrtev iz ptujskega okraja

Med žrtvami, ki so jih hitlerjevi gestapovski zločinci postrelili na dvorišču mariborskega sodišča, je bilo tudi večje število patriotov s področja ptujskega okraja.

V Sodni ulici v Mariboru bo postavljen spomenik tem žrtvam in bo nosil imena vseh žrtev, ki so bile ustreljene na sodnem dvorišču. Skrb za to, da bodo ovekovečena na tem spomeniku imena vseh žrtev, nalaga Okrajnemu odboru ZB NOV Ptuj, da seznani vse ljudstvo z imeni žrtev, glede katerih ima podatke in jih je vnesel v seznam, ki bo predložen odboru za postavitve spomenika ter obenem pozove svojece tistih morebitnih žrtev, ki jih ni med navedenimi imeni, da sporočijo potrebne podatke.

Dopolnilni podatki so Okrajnemu odboru ZB NOV Ptuj potrebni do 15. novembra t. l. in bi morali vsebovati ime in priimek, dan, mesec, leto in kraj rojstva, poklic, bivališče pred 6. 4. 1941 in datum ustrelitve žrtve, ki bi se prišla v poštev za gornji spomenik.

V primerih, kjer svojci nimajo dokumenta o ustrelitvi njihove žrtve na sodnem dvorišču v Mariboru, je treba poslati kratki življenjepis žrtve in imenovati priče, ki bi lahko to potrdile.

Doletel razpolaga Okrajni odbor ZB NOV Ptuj s podatki sledečih žrtev, ki pridejo v poštev za gornji spomenik:

PTUJ

Trček Jožef, rojen v Hrastniku, trgovski pomočnik v Ptuj, ustreljen na sodišču v Mariboru 10. avgusta 1941.

Meglič Olga, roj. Furlan, roj. 25. 3. 1910 v Slov. Primorju, po poklicu delavka v Pletarni v Ptuj, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljena v Mariboru 4. 11. 1942.

Peršon Franca Franc, rojen 5. 1. 1905 v Solkanu pri Gorici, po poklicu mizarški pomočnik, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 10. 3. 1943.

Carl Antona Silvo, rojen v Žužemberku, po poklicu dijak, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Frankovič Simona Ivan, rojen 3. 1. 1901 v Brstju pri Ptuj, železničar, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Pahor Franc, rojen 27. 1. 1919 v Mozirju, okraj Šoštanj, urarski pomočnik, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 3. 4. 1942.

Znidarič Rudolf, rojen 26. 6. 1907, delavec v železniških delavnicah v Ptuj, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 27. 12. 1941.

Hrenčič Karel, rojen 17. 10. 1921 v Ptuj, delavec, ustreljen v Mariboru 30. 10. 1941.

Jurešič Stanislav, rojen 12. 9. 1924 v Sv. Lovrencu na Dr. polju, krojaški pomočnik, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Marko Adolf, rojen 21. 8. 1917 v Mestnem vrhu pri Ptuj, krojaški po-

močnik, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen 2. 10. 1942 v Mariboru.

Murko Maks, rojen 3. 10. 1912 v Mestnem vrhu pri Ptuj, krojaški mojster, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Štofer Herman, rojen 13. 3. 1913 v Trstu, učitelj, pred 6. 4. 1941 je živel v Ptuj, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Kaučič Franc, rojen 11. 11. 1890, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

ORMOŽ

Cernezelj Josip, rojen 28. 2. 1903, pismonoša v Ormožu, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

SREDIŠČE

Berce Leopold, rojen 25. 11. 1912 v Mali Bukovici, okraj Postojna, ing. montanist, pred 6. 4. 1941 praktičar v Prijedoru, ustreljen v Mariboru 30. 3. 1942.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZB Velika Nedelja ohranja spomin na borce NOV in žrtve faš. terorja

Krajevna Zveza borcev Velika Nedelja je v letošnjem letu večkrat dokazala svojo skrb za ohranitev spomina na padle borce in žrtve fašističnega terorja v svojem kraju.

29. aprila t. l. so razdelili spomenice 21 staršem borcev in žrtev, ki predstavljajo priznanje za doprinos in trpljenje za našo osvoboditev. Takratna objuba odbora, da padlih borcev in žrtev pri Veliki Nedelji ne bodo pozabili, je bila izpolnjena 22. julija, ko so odkrili na čelni strani zgradbe Združenega doma spominsko ploščo. Svečanosti ob tej priliki je prisostvoval ter množici govoril ljudski poslanec Belšak Franc. Ploščo je prevzelo v varstvo kulturnoprosvetno društvo »Simon Gregorič« iz Velike Nedelje, nabavljena pa je bila iz prostovoljnih prispevkov. V zbiranju teh so se izkazali kmetje iz

Trgovišča in vaščani iz Velike Nedelje. Skupno so zbrali nad 12.000 din, približno toliko pa je stala tudi plošča.

Na Dan mrtvih 1. novembra letos je krajevna ZB priredila žalno komemoracijo na grobu padlega partizana. Večstogolna množica je pri partizanovem grobu poslušala pretresljivi nagovor Belška Ludvika, posvečen naporom in trpljenju vseh dobrih Slovencev, ki so legli v grob med drugo svetovno vojno širo po naši domovini. Predsednik KZB je položil venec, pevski zbor pa je zapel »Vigred se povrne...«

Tako ohranja krajevna ZB v Veliki Nedelji spomin na žrtve najtežjih dni naše zgodovine. Večina ljudstva ji v tem pomaga, zaostajajo pa nekateri svojci onih, katerih imena se v zlatih črkah berejo na spominski plošči. O.

Imena na spomeniku talcev v Mariboru

Nadaljevanje s 1. strani

Berce Milena, rojena Petovar, rojena 3. 4. 1914 v Ivanjkovcih, okraj Ljutomer, učiteljica, pred 6. 4. 1941 živel v Kapci pri Dol. Lendavi, ustreljena v Mariboru 2. 10. 1942.

Orešnik Franc, rojen 30. 3. 1900 v Jastrebcu, okraj Ljutomer, krojač, pred 6. 4. 1941 živel v Godenincih pri Središču, ustreljen v Mariboru 3. 4. 1942.

Stampar Anton, rojen 30. 12. 1907 v Sv. Tomažu pri Ormožu, prometenik, pred 6. 4. 1941 živel v Središču, ustreljen v Mariboru 3. 4. 1942.

Jurjašević Franc, rojen 1. 12. 1906 v Grabah pri Središču, občinski tajnik, pred 6. 4. 1941 živel v Središču, ustreljen v Mariboru 11. 4. 1942.

Bogdan Konrad, rojen 28. 1. 1914 v Godenincih, ključavničar, pred 6. 4. 1941 živel v Središču, ustreljen v Mariboru 11. 4. 1942.

Veselo Matija, rojen 14. 12. 1919 v Središču, mizarški pomočnik, pred 6. 4. 1941 živel v Središču, ustreljen v Mariboru 11. 4. 1942.

Kančič Karl, rojen 8. 2. 1907 v Središču, bevljarski pomočnik, pred 6. 4. 1941 živel v Središču, ustreljen v Mariboru 30. 3. 1942.

Haložan Milan, rojen 24. 3. 1923 v Središču, dijak, pred 6. 4. 1941 živel v Središču, ustreljen v Mariboru 23. 3. 1942.

MARKOVCI

Strafela Alojz, rojen 15. 5. 1920 v Markovcih, strojni ključavničar, pred 6. 4. 1941 živel v Markovcih, ustreljen v Mariboru 23. 9. 1941.

JANEŽEVCI

Fras Jože, rojen 16. 3. 1898 v Skofcih, kovač, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Fras Marija, rojena Zatlje, gospodinja, rojena 7. 12. 1899, ustreljena v Mariboru 2. 10. 1942.

Potočnik Franc, rojen 5. 7. 1922 v Mestnem vrhu, kmečki sin, pred 6. 4. 1941 živel v Placaru št. 21, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

DESTERNIK

Horvat Franc, rojen 6. 5. 1906 v Gomilcah, poljski delavec, pred 6. 4. 1941 živel v Gomilcah, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Horvat Anton, rojen 19. 8. 1914 v Gomilcah, poljski delavec, pred 6. 4. 1941 živel v Gomilcah, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Kocmut Ivan, rojen 27. 10. 1914 v Strmcu, posestnik sin, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Polanec Vincenc, rojen 28. 3. 1910 v Drstelji, poljedelec, pred 6. 4. 1941 živel v Drstelji, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Polanec Franc, rojen 28. 4. 1880 v Drstelji, kmet, pred 6. 4. 1941 živel v Drstelji, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Čuček Jakob, rojen 30. 4. 1914 v Sv. Marjeti, poljedelec, pred 6. 4. 1941 živel v Drstelji, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

CIRKULANE

Kozel Franc, rojen 30. 3. 1914 v Ptuj, kmečki delavec, pred 6. 4. 1941 živel v Gradišču pri Cirkulanih, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

SLOVENJA VAS

Olšovnik Milan, rojen 9. 5. 1924, zobotehnik, pred 6. 4. 1941 živel v Sp. Hajdini, ustreljen v Mariboru 30. X. 1941.

Zajšek Alojz, rojen 15. 5. 1924, krojaški vajenec, pred 6. 4. 1941 živel v Sp. Hajdini, ustreljen v Mariboru 30. X. 1941.

Grabar Franc, rojen 19. 8. 1921, krojaški pomočnik, pred 6. 4. 1941 živel v Hajdini, ustreljen v Mariboru 30. 10. 1941.

VITOMARCI

Ceh Ivan, rojen 27. 12. 1916 v Strmcu, ekonom, pred 6. 4. 1941 živel v Trnovski vasi, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Pravdič Otilija, posestnica, rojena 28. 11. 1909, ustreljena v Mariboru 2. 10. 1942.

Jurančič Vincenc, posestnik, rojen 18. 7. 1905, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Čuš Ivan, po domače Bermeš, kmet, rojen 15. 10. 1896, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

BREZOVCI

Arnuš Karl, rojen 2. 11. 1919, krojaški pomočnik, pred 6. 4. 1941 živel v Polencih pri Polenaku, ustreljen v Mariboru 30. 10. 1941.

V Spuhlji je bil po dolgem času zbor volivcev

Važna gospodarska vprašanja zadnjega časa so močno zainteresirala tudi volivce iz Spuhlje, zato so se zbrali dne 30. 10. t. l. v prosvetni dvorani. Prišlo je 55 volivcev. Zbora so se udeležili tudi funkcionarji OF.

Po obširni diskusiji glede priključitve KLO Spuhlja je dal predsednik KLO predlog na glasovanje.

Petek Vlado, rojen 20. 12. 1921, pred 6. 4. 1941 živel v Dornavi, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Zrež Ignac, rojen 21. 7. 1903 v Dornavi, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

JURSINCI

Kokol Ivan, rojen 18. 2. 1909 v Dragovici, kmet, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Čuš Lovrenc, po domače Suen, rojen 7. 8. 1901 v Sp. Velovleku, kmet, pred 6. 4. 1941 živel v Gerlincah, ustreljen v Mariboru 2. 11. 1942.

Dr. Spindler Metod, zdravnik, rojen 5. 8. 1906 v Melju pri Mariboru, pred 6. 4. 1941 živel v Jurincih, ustreljen v Mariboru 30. 10. 1941.

Toplak Franc, rojen 6. 4. 1917, dijak, ustreljen v Mariboru 30. 10. 1941.

GRAJENA

Stanet Ivan, soboslikar, rojen 21. 12. 1919 v Grajeni, pred 6. 4. 1941 živel v Grajeni, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Stanet Jožef, soboslikar, rojen 13. 4. 1943 v Grajeni, pred 6. 4. 1941 živel v Grajeni, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Tušek Franc, rojen v Mestnem vrhu 31. 3. 1916, kmet, pred 6. 4. 1941 živel v Mestnem vrhu, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

Lah Ivan, rojen 19. 4. 1915 v Vel. Nedelji, kolar, pred 6. 4. 1941 živel v Mestnem vrhu, ustreljen v Mariboru 4. 11. 1942.

ROGOZNICA

Brenčič Stanko, rojen 28. 6. 1920 v Zabjaku, elektrotehnik, pred 6. 4. 1941 je živel v Novi vasi pri Ptuj, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Svržnjak Ludvik, rojen 6. 8. 1907 v vasi Bednje pri Varaždinu, kmečki delavec, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Horvat Ivan, rojen 13. 12. 1899 v Zabjaku, zidar, pred 6. 4. 1941 živel v Novi vasi pri Ptuj, ustreljen v Mariboru 2. 10. 1942.

Iz pisarne OOZBNOV Ptuj

Zbora se je udeležila večina volivcev, ki so za samostojno občino Spuhlja, zato niso glasovali za predlog za priključitev k MLO Ptuj.

Zbor volivcev se je zaključil, preden so bila prediskutirana vsa vprašanja, ker so začeli poedini razbijati zbor z očitki, da so sedaj vodili KLO Spuhlja sami stromaki, ki so predpisovali obveznosti in davke in da so jim stromaki hoteli vse uničiti.

Udeležili so se zbirali podpise

Stirintrideset volivcev iz KLO Zg. Pristava je podpisalo predlog, da se jih upravno priključi k KLO Dolena in odcepi od KLO Sela. Ta predlog je iznesel delegat iz Dolene na III. rednem zasedanju OLO.

Dohodki tehtnice ne bodo zadoščali

V navzočnosti osmih odbornikov KLO, sekretarja OF in 60 volivcev so na 6. rednem zboru volivcev iz KLO Moškajci 31. 10. t. l. obravnavali o predlogu združitve KLO v občino, na podlagi katere bi sestavljali občino Gorisnica KLO Formin, Gajevec, Gorisnica, Zamušani in Moškajci.

V zvezi z dohodki nove občine so dali v diskusijo vprašanje uporabe dohodkov tehtnice v Moškajcih, ki so jo zgradili le za potrebe v Moškajcih, kar zahteva popravilo mostu bez Pesnice, za vzdrževanje cest in druge lokalne potrebe. Pričakovali so, da bo nastala nova občina Moškajci s priključenima KLO Mezgovci in Sobotinci, vendar ta predlog ni bil vzlet v poštev.

Na tem zboru volivcev so pretresali tudi vprašanje glede letošnjih obveznosti odločbe Predlagali so, da bi bila vzeta v poštev letošnja škoda vsled toče, zaradi česar je ostal koruzni pridelek predvsem za kruh. Rešili so tudi vprašanja glede novega odbora PLZ, o zaostankih plačila samoprispeva in dodelitvah parcel za novogradnje.

Na ptujski sejem prihajajo kupci iz Celja in Maribora in dvigajo cene

Kot vsaki drugi turek je bil tudi v turek 6. novembra t. l. v Ptuj, kljub deževnemu vremenu, živinski sejem. Kmetje iz bližnje in daljne okolice so postavili na sejem 369 glav goveje živine in 364 konj, kupci pa so prišli tudi iz Celja, Maribora in iz Hrvaške. Prvotno so kmetje zahtevali 70 do 80 din za kg žive teže. Podjetje za odkup živine v Ptuj je znižalo dnevno ceno goveda na 40 do 62 din, in bi obveljale te cene, če jih ne bi skvartil kupci iz Celja in Maribora. Celjani so ponujali od 54 do 70 din za kg, Mariborčani pa 75 din. Živino je kupoval tudi Sklad za mehanizacijo Ptuj, ki je

Ljudska univerza

Okrajni odbor Ljudske univerze v Ptuj bo pomagal odsele vsem krajevnim odborom Ljudske univerze, kjer teh še ni, odborom množičnih organizacij, pri organizaciji poučnih predavanj.

V ta namen je treba sporočiti odboru Ljudske univerze pri Svetu za znanost in kulturo Ptuj naslednje: 1. kakšna predavanja si žele, 2. najprimernejši čas za predavanje, 3. kraj in prostor, 4. ali je v prostoru možna uporaba električnega toka za kino-aparatur ali epidioskop.

Kletar je bil ko na trnju. Vračkove besede, ki jih je povedal muzikantu, so bila zanj cela in prehuda revolucija. Zajemal je vino in gonil svoje, ves v neznanem strahu in zaupanju: »Priateljčič...»

»Kako boš napravil?« je vprašal Filipov, z glasom, ki je bil en sam dvom. Počakal je, predal pipo in nadaljeval: »Nemci so šli, ali vrnila se bo gospoda.«

Tudi župnik prihaja, kuharica že kriči. Safarji pa, sami ste videli, že dvigajo glave, stikajo po zidancih in za babami.

»Kako naj šafar živi, če ne bo gospode več in ne več viničarjev, a?« je vprašal Ivanuša, odgovoril pa mu je smeh.

»Kaj pa kmetje?« je nadaljeval Filipov, ko da bi vrtal in predal pipo. »Kmetje...?« je vprašal tudi Muhič.

»Priateljčič...« je zaklical kletar s prosičnim glasom kakor da bi jih hotel preprostiti, naj nehajo z govorico, ki je vredna toliko ko mlata prazne slame. No, vprašanje je bilo izgovorjeno, terjalo je odgovor. Vstal je Sirk in zagodrnjal:

»Kaj me brigajo! Kaj me briga gospoda, pa farovž in vse to takšno — v zidnico se bom preselil pa amen!«

»V zidnico?« je prelierno vprašal Filipov.

»Ti je stara ukazala?« je vprašal Ivanuša in tako zbedel Sirk zaradi zenske.

Hotel se je na glas smejati, a se je samo nasmehnil, ker se je Sirk zganil in ga pisano pogledal.

»Priateljčič...« je uslo kletarju.

ODMEVI

Proslava 34-letnice Oktobrske revolucije v Ptuj

V gledališki dvorani v Ptuj je bila v sredo, 7. novembra, zvečer proslava 34-letnice Oktobrske revolucije.

O zgodovinski važnosti in pridobitvah oktobrske revolucije je govoril član MK KPS tov. Alojz Donaj.

Od te proslave smo glede na njeno družbeno-politično važnost več pričakovali. Zamišljeni program ni bil v celoti izveden. Slaba udeležba je bila posledica nezadostne agitacije in obveščenosti po sindikalnih podružnicah ter osnovnih partijskih organizacijah.

Nujno je, da MK KPS odpravi vse možnosti, da bi se kaj takega v Ptuj še kdaj ponovilo.

VI. zasedanje Generalne skupščine OZN

V turek 6. novembra t. l. se je začelo v Parizu šesto zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov. Zasedanje zasleduje preko 1500 novinarjev iz vsega sveta. Svet pričakuje, da se bo na zasedanju izpopolnil sistem kolektivne varnosti Združenih narodov ter se tako na konkreten način pomagalo k miru po vsem svetu.

Zgradili so že 70 kilometrov mladinske proge

Graditelji mladinske proge Banjaluka—Doboj so pred par dnevi dogradili mladinsko progo v dolžini 70 kilometrov od skupnih 92 kilometrov. Se-

V Zg. Pristavi so zbirali podpise

Stirintrideset volivcev iz KLO Zg. Pristava je podpisalo predlog, da se jih upravno priključi k KLO Dolena in odcepi od KLO Sela. Ta predlog je iznesel delegat iz Dolene na III. rednem zasedanju OLO.

Dohodki tehtnice ne bodo zadoščali

V navzočnosti osmih odbornikov KLO, sekretarja OF in 60 volivcev so na 6. rednem zboru volivcev iz KLO Moškajci 31. 10. t. l. obravnavali o predlogu združitve KLO v občino, na podlagi katere bi sestavljali občino Gorisnica KLO Formin, Gajevec, Gorisnica, Zamušani in Moškajci.

V zvezi z dohodki nove občine so dali v diskusijo vprašanje uporabe dohodkov tehtnice v Moškajcih, ki so jo zgradili le za potrebe v Moškajcih, kar zahteva popravilo mostu bez Pesnice, za vzdrževanje cest in druge lokalne potrebe. Pričakovali so, da bo nastala nova občina Moškajci s priključenima KLO Mezgovci in Sobotinci, vendar ta predlog ni bil vzlet v poštev.

Na tem zboru volivcev so pretresali tudi vprašanje glede letošnjih obveznosti odločbe Predlagali so, da bi bila vzeta v poštev letošnja škoda vsled toče, zaradi česar je ostal koruzni pridelek predvsem za kruh. Rešili so tudi vprašanja glede novega odbora PLZ, o zaostankih plačila samoprispeva in dodelitvah parcel za novogradnje.

Na ptujski sejem prihajajo kupci iz Celja in Maribora in dvigajo cene

Kot vsaki drugi turek je bil tudi v turek 6. novembra t. l. v Ptuj, kljub deževnemu vremenu, živinski sejem. Kmetje iz bližnje in daljne okolice so postavili na sejem 369 glav goveje živine in 364 konj, kupci pa so prišli tudi iz Celja, Maribora in iz Hrvaške. Prvotno so kmetje zahtevali 70 do 80 din za kg žive teže. Podjetje za odkup živine v Ptuj je znižalo dnevno ceno goveda na 40 do 62 din, in bi obveljale te cene, če jih ne bi skvartil kupci iz Celja in Maribora. Celjani so ponujali od 54 do 70 din za kg, Mariborčani pa 75 din. Živino je kupoval tudi Sklad za mehanizacijo Ptuj, ki je

Udeležili so se zbirali podpise

Stirintrideset volivcev iz KLO Zg. Pristava je podpisalo predlog, da se jih upravno priključi k KLO Dolena in odcepi od KLO Sela. Ta predlog je iznesel delegat iz Dolene na III. rednem zasedanju OLO.

Dohodki tehtnice ne bodo zadoščali

V navzočnosti osmih odbornikov KLO, sekretarja OF in 60 volivcev so na 6. rednem zboru volivcev iz KLO Moškajci 31. 10. t. l. obravnavali o predlogu združitve KLO v občino, na podlagi katere bi sestavljali občino Gorisnica KLO Formin, Gajevec, Gorisnica, Zamušani in Moškajci.

Na ptujski sejem prihajajo kupci iz Celja in Maribora in dvigajo cene

Kot vsaki drugi turek je bil tudi v turek 6. novembra t. l. v Ptuj, kljub deževnemu vremenu, živinski sejem. Kmetje iz bližnje in daljne okolice so postavili na sejem 369 glav goveje živine in 364 konj, kupci pa so prišli tudi iz Celja, Maribora in iz Hrvaške. Prvotno so kmetje zahtevali 70 do 80 din za kg žive teže. Podjetje za odkup živine v Ptuj je znižalo dnevno ceno goveda na 40 do 62 din, in bi obveljale te cene, če jih ne bi skvartil kupci iz Celja in Maribora. Celjani so ponujali od 54 do 70 din za kg, Mariborčani pa 75 din. Živino je kupoval tudi Sklad za mehanizacijo Ptuj, ki je

Ljudska univerza

Okrajni odbor Ljudske univerze v Ptuj bo pomagal odsele vsem krajevnim odborom Ljudske univerze, kjer teh še ni, odborom množičnih organizacij, pri organizaciji poučnih predavanj.

V ta namen je treba sporočiti odboru Ljudske univerze pri Svetu za znanost in kulturo Ptuj naslednje: 1. kakšna predavanja si žele, 2. najprimernejši čas za predavanje, 3. kraj in prostor, 4. ali je v prostoru možna uporaba električnega toka za kino-aparatur ali epidioskop.

Kletar je bil ko na trnju. Vračkove besede, ki jih je povedal muzikantu, so bila zanj cela in prehuda revolucija. Zajemal je vino in gonil svoje, ves v neznanem strahu in zaupanju: »Priateljčič...»

»Kako boš napravil?« je vprašal Filipov, z glasom, ki je bil en sam dvom. Počakal je, predal pipo in nadaljeval: »Nemci so šli, ali vrnila se bo gospoda.«

Tudi župnik prihaja, kuharica že kriči. Safarji pa, sami ste videli, že dvigajo glave, stikajo po zidancih in za babami.

»Kako naj šafar živi, če ne bo gospode več in ne več viničarjev, a?« je vprašal Ivanuša, odgovoril pa mu je smeh.

»Kaj pa kmetje?« je nadaljeval Filipov, ko da bi vrtal in predal pipo. »Kmetje...?« je vprašal tudi Muhič.

»Priateljčič...« je zaklical kletar s prosičnim glasom kakor da bi jih hotel preprostiti, naj nehajo z govorico, ki je vredna toliko ko mlata prazne slame. No, vprašanje je bilo izgovorjeno, terjalo je odgovor. Vstal je Sirk in zagodrnjal:

»Kaj me brigajo! Kaj me briga gospoda, pa farovž in vse to takšno — v zidnico se bom preselil pa amen!«

»V zidnico?« je prelierno vprašal Filipov.

»Ti je stara ukazala?« je vprašal Ivanuša in tako zbedel Sirk zaradi zenske.

Hotel se je na glas smejati, a se je samo nasmehnil, ker se je Sirk zganil in ga pisano pogledal.

»Priateljčič...« je uslo kletarju.

dej nadaljuje delo na mladinski progi 25.000 mladincev in mladink ter 700 strokovnih delavcev. Prvi kot drugi tekmujejo, da bi progo dokončali do konca letošnjega leta.

Na Koreji se še vedno pogajajo

Delegaciji sovražnih strank na Koreji se še vedno pogajata za sklenitev premirja. Istočasno se vršijo manjši boji na nekaterih delih fronte, na drugih pa se vršijo le izvidniške akcije. Korejska vojna se na ta način še dolga ne bo končala.

Zahodno- in vzhodnonemška vlada se pripravata glede vsenemških volitev

Zahodnonemška in vzhodnonemška vlada se še nekaj tednov pripravata glede izvedbe vsenemških volitev. Vzhodnonemška vlada namreč ne pristati, da bi se volitve vršile po kontrolo mednarodne komisije.

V Italiji vlada namerava uvesti nadzorstvo nad sindikati

Italijanska vlada namerava uvesti popolno nadzorstvo nad delom sindikalnih organizacij ter prepovedati stavke, z izjemo stavk, ki bi imele za cilj materialno izboljšanje položaja delavcev, vse ostale »s političnim ozadjem«, kakor je izjavil minister za delo pa bi bile najstrožje prepovedane.

Pristal na ceno din 65.—

Kupci iz Hrvaške so odkupili 5 glav živine in jih odpeljali s tovornim avtomobilom. Največ je bilo odkupljenega goveda. Telčikov ni bilo ponujenih, la konje ni bilo velikega povpraševanja.

Torej so še kupci, ki imajo denar za plačevanje višjih cen, kot jih postavljajo odkupna podjetja? Napačno je da se kupci ne dogovorijo glede cene kar bi jim gotovo pripomoglo do na kupa živine, ne da bi si bilo to treb zavarovati z dviganjem cene in zmed na trgu.

Prometna nesreča pri Ptuj

Dne 3. nov. t. l. je prišlo na prog Ptuj—Moškajci do prometne nesreče. V tovrni vlak, ki je vozil iz smeri Ptuj Moškajci ob 9,5, je zadel tovorni avto last Okrajnega avtoprevoznništva v Ptuj. Avto je privozil iz smeri Pacin, odkoder je imel proti Ptuj 600 m proste razgleda. Sofer bi moral vlak opaziti že od daleč pred prelazom. V sicer ni zavarovan, vendar je označen. Na avtu so bili poleg soferja Vasič Vitomirja še Zavec Janez, Božak Vlado in Milnarik Maks. Razen Milnarika so vsi težko poškodovani. Prednji del avta je popolnoma zdrobito.

Razpoloženje na ptujskem živilskem trgu v sredo 7. nov.

Kljub ugodnemu vremenu ni bilo na trgu preveč ponudnic s podeljaja, ki so prinesle zelenjavo in mlečne izdelke ter sadje.

VESTI S PODEŽELJA

Pohujšanje v dolini šentflorjanski

MUM. Predsedstvo prezidija Ljudske skupščine LRS je deloma ugodilo molitni prošnji kmeta Urha Valentina, ki je bil pred okrajnim sodiščem v Ptujju letošnji obojen po zakonu o zatiranju nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže ter zaradi kaznivga dejanja zoper ljudsko oblast na 4 mesece zapora. Del neizdržane kazni mu je odložen za dobo 2 let. Uspoštevanje je bilo predvsem dejstvo, da je imenovan invalid NOV.

V Turškem vrhu rabijo delovne funkcionarje

Na zadnji seji KLO Turški vrh so obravnavali o predlogu glede odbornika Pungračiča Vinka, člana izvršnega odbora, da bi bil zamenjan zaradi nedelavnosti in nepravilnega odnosa do sodbodnikov in volivcev. Zedinili so se, da bodo ta predlog dali v razpravo zboru volivcev zaradi izvolitve novega odbornika.

Kaj bo s sadnim drevjem v Podgorcih?

Na področju KLO Podgorci se kmetovalci lotevajo z vsjo resnostjo vprašanja razredčenja sadonosnikov, ki so okuženi z ameriškim kaparjem. Predlagali so KLO, naj bi pozval vse kmetovalce, da obvezno izsekajo okuženo drevje ter da v bodoče redno škropijo manj okužena sadna drevesa. V Podgorcih je prepovedano pranje perila pri šolskem studencu s pretajo denarne kazni 500 do 1000 din.

V KLO Markovci bo 13 oseb prejelo socialne podpore

Po preveritvi raznih prošelj predlogov glede oseb, ki bi v prihodnjem letu prejemale socialne podpore, je KLO potrdil 13 predlogov, upoštevajoč socialno šibkejšee družine. Od tega bo 9 oseb prejelo delne podpore, štiri osebe pa čele. Ponovno so pozvani nekateri kmetovalci, da zadošijo obvezni oddaji drv za leto 1951 za potrebe KLO in KZ, sicer bodo naročili drva iz prostega trga na račun zaostankarjev.

Prebivalci Borovc želijo biti v občini Markovci

Odkar so prebivalci iz Borovc izvedeli za predlog IOOLO Ptuj, da bi naj bila njihova vas vključena v občino Dornava, je prišlo o tem vprašanju do živahne debate, ki se je končala z zborom volivcev, 29. 10. 1951, kjer so izglasovali predlog za vključitev sedanje KLO Borovci v občino Markovci. Ob isti priliki je zbor volivcev potrdil tudi predlog glede skupnega popraviljanja cest in poti, s čemer bodo pričeli po 15. novembru.

Zakaj bi naj bil sedež občine v Trzcu-Jurovcih?

V diskusiji o združitvi KLO Sela, Lancova vas in Trzcu-Jurovci v občino Sela s sedežem v Selah je nastopil KLO Lancova vas s predlogom, da bi se sedež občine Sela preselil v Trzcu-Jurovce, ki ga utemeljujejo v sledečem: »Znano nam je, da Sela niso elektrificirana, dočim imamo v Trzcu elektriko, ki je nujno potrebna za razsvetljavo uradnih prostorov zlasti pozimi. Resnica je, da je na Selah šola, vendar je treba upoštevati, da je prometna zveza Ptuj-Sela precej slaba, oziroma da je sploh ni. Trzcu ježi ob glavni cesti, po kateri tudi vozi avtobus. Zlasti pozimi in v deževni jeseni je dostop do Ptujja in do občine iz Ptujja lažji v Trzcu kot v Sela. Upoštevati pa moramo tudi telefonsko povezavo s Ptujem. V KZ Trzcu je telefon, ki bi ga bilo brez težav mogoče premestiti na sedež občine. Nedvomno pomeni telefon prihranitev številnih

Kaj je z Jacinto in Petrom? Je ona zares lahkomiselna, razvajena ženska in Peter razbojnik, oba vredna preganjanja oblasti, pred katero končno zbežita? Kako je z rodoljubi iz doline šentflorjanske? Kaj ne, za te vemo, da imajo precej masla na glavil H koncu sicer zajo po pesem o sv. Alojziju in mi bi jim skoraj verjeli, da pohujšanja ne bo več, ker ni več Petra in Jacinte, če bi vendar ne imeli vtisa, da se dacar ne bo poboljšal in cerkvenik ne bo zamudil prilike ženski poljubiti vsaj nogo, če drugega ne bo mogoče. Kdo pohujšuje in kaj je pohujšano? Kaj je gnalo velikega satirika Cankarja, da je napisal tako odrsko delo?

Cankar je bil naš prvi poklicni pisatelj, umetnik in vse svoje žive dni je bil velik revež ne samo zato, ker ni imel smisla za gospodarstvo, ampak tudi zato, ker je bil samo umetnik in so bili v njegovem času vodilni ljudje mnenja, da umetnost ni potrebna. Veliko besedo v Cankarjevem času je v političnem in kulturnem pogledu hotelo imeti tudi naše malomeščanstvo. Slovensko malomeščanstvo je bilo v devetdesetih letih prejšnjega stoletja značajno kaj malo prida. Malomeščani — cesarsko-kraljevo uradništvo, obrtniki, trgovci, veliki kmetje in drugi manj znatni svobodni poklici, ki so imeli nekaj pod palec in so bili vdani hlapi kapitala, oblasti, ki jo je kapital podpiral, tisti čas pri nas avstrijski dvor in cerkev — so ob polovici izobrazbi, ob veličju tujstva značajno poplitali in veliki ideali so postali pri njih fraze: borba za narodov blagor (jim je teknila samo v toliko, v kolikor je koristila njihovim žepom, ker so bila

poti in stroškov. Na Selah nimajo telefona. Zraven vsega pa je še treba upoštevati vprašanje uradnih prostorov za občino. Znano nam je, da je na Selah samo en prostor, katerega uporablja KLO Sela. Je zelo tesen in v njem delata lahko le dva uslužbenca, dočim za stranke zlasti v slabem vremenu sploh ni prostora. Na KLO Trzcu so drugačne razmere. Pisarne so v lastni zgradbi. Če ne bi zadoščal en prostor, bi jih bilo na razpolago še več. Svoje predlog so sporočili komisiji za izgrajevanje ljudske oblasti.

V Skorbi so tajno glasovali

Dne 28. X. 1951 se je zbralo 41 volivcev iz Skorbe zaradi sklepanja o priključitvi v občino Hajdina ali Slovenja vas. Za to odločitev so zahtevali tajno glasovanje. Zadevna tričlanska komisija je prešela glasovalne listke ter objavila rezultat, da je bilo oddanih 33 glasov za priključitev k Hajdini in 3 glasovi za Slovenjo vas. Ta primer dokazuje, da je večina volivcev uveljavila svojo željo in je potrdila predlog IOOLO Ptuj, ki je že pred objavo predloga na skupščini pretehtal vse pogoje za priključitev Skorbe k Hajdini.

V Narapljah so poučeni o najnovejših problemih

Nad 40 volivcev se je zbralo 28. X. t. i. v Narapljah zaradi skupnega obravnavanja najnovejših gospodarskih in upravnih vprašanj. Član OLO tov. Smolej jih je seznanil s predlogi in sklepi na zasedanju skupščine OLO v Ptujju glede obnove vinogradov in sadonosnikov in so o teh vprašanjih tudi največ diskutirali. Predlagali so, da bi jim OLO poslal vinogradniškega in sadjarskega strokovnjaka, da bi se z njim posvetovali o vseh tozadevnih vprašanjih.

V diskusiji o priključitvi KLO Naraplje k občini Majšperk ni bilo nasprotujočih predlogov, pač pa so nekateri predlagali, da bi bil v oddaljenih vaseh po en odbornik pooblaščen od občine, da bi izdaljal potne liste, da ne bi bilo potrebno hoditi daleč v center občine ponje.

poslanska mesta plačana, in v kolikor je to godilo njihovi samovšečnosti, izpolnitvi želja po osebnem javnem ugledu. Politični ideali so se izprevrili v oportunistvo, brezcljino strankarstvo, bili so v opreki s svobodoljubnimi težnjami slovenskega naroda. Eni izpačenosti je sledila druga. Malomeščanstvo, ki si je lastilo pravico kulturnega usmerjevalca življenja, je menilo, da slovenskim umetniškim tečajam zadoštuje vzgojna povest, strogo v skladu s cerkvenimi nauki. Cerkev pa se je trdovratno branila take pisarije, ki bi metala neugodno luč na vladajoči razred, ki bi bila v opreki s težnjami kapitalizma, bila je nasprotna taki umetnosti, ki bi se poglabljala v življenje, žigosala politično in socialno nasilstvo nad narodi in človeštvom, kulturno nazadnjstvo. Malomeščani, vdani mnenju vodilne družbe, pokorni cerkvi, so se bali umetnosti, ki kritizira, željna resnice in pravice. Upirali so se taki umetnosti zlasti zaradi tega, ker so čutili, da umetnik razgalja njihovo notranjost, ki ni v skladu s njihovim vnanjim dostojanstvom, ruši ustaljeni red, ki govori o pravicah tistih, imajo v njihovih obeh same dolžnosti. Skratka, upirali so se resnici, ki ji resnični umetnik vdano služi. Boječ se take umetnosti, o kateri so rekli, da je pohujšljiva, so se bali tudi umetnika in mesto da bi ga pri njegovem delu podprli, so ga porinili med brezpravno rajo, med berače, potepuhe, ga istovelili z razbojniki, smatrali so ga izobčenca človeške družbe.

Cankar je na lastni koži bridko občutil hudobnost in pokvarjenost ljudi, ki so se štel med rodoljube, govorili o umetnosti pa jo v isti sapi razglajali za pohujšljivo, preklinjali umetnikarabojnika. Cankar jim je tedaj vrnil mlo za drago in napisal Pohujšanje v dolini šentflorjanski.

Glavni junak je Peter Kobar, razbojnik in umetnik. Če so že malomeščani uvrstili umetnike med razbojnike, tedaj bodi Peter — umetnik po njihovi želji razbojnik. Čemu ne? In ko je razbojnik, je izkoristil njihovo lastno pokvarjenost. Vsi malomeščani, predstavljani v igri kot občani doline šentflorjanske, ki se tako boje pohujšanja, so tako pokvarjeni, da še sam zlodej, v igri gospod Konkordata, nima koga pohujšati; vse je namenjeno peklu in Peter uspeva kot razbojnik na račun njihove slabe vesti. Vsem po vrsti se predstavi kot otrok greha v mladosti, za katerega se morajo častivredni občani v dolini šentflorjanski pokoriti: Petru morajo opremiti grad, oskrbeti ga morajo z vsem, kar ustvarja razkošje. In tu je zdaj — Jacinta!

Malomeščani so se bali umetnosti, češ da je pohujšljiva in da zavaja v greh. In Cankar je postavil k Petru umetniku in razbojniku po želji častivrednih meščanov še Jacinto, umetnost in torej tudi pohujšanje. Pohujšanje zato, ker so častiti meščani hoteli videti v njej pohujšanje. In, ko so ga hoteli videti in je umetnost prečudno lepa, zna biti pohujšljiva, če je tako gledana, so malomeščani njeni vdani sužnji. Jacinta — umetnost, je češčena v trenutku, ko je pohujšljiva, ko obeta čutno naslado. Kakšen udarec je Jacinta za zlagano malomeščansko nrvnost! Vpili so: »Proč z umetnostjo, ker pohujšuje!« Jacinta pa izvabi iz njih resnico: »Kako čudovita je umetnost, ki pohujšuje! Kako zelena Slavljena bodi!« — Malomeščani so odklanjali umetnost zaradi pohujšanja, v bistvu pa so od umetnosti tega želeli, so pohujšanje pričakovali. Kako so občani iz doline šentflorjanske poslušali zlodeja, ki jim govori o Jacintini telesni lepoti! Kako so bolščali vanjo, ko je plesala! Povsod, v vsaki njihovi kretnji, besedi je razkrita umazanost, je greh, proti kateremu kriče, ga napadajo in so sami do vratu pogreznjeni vanj, pripravljani grešiti še in še. Kako imenitno so svoje poželene po pohujšanju pokazali občani že v prvem dejanju, ko so se

po razodetju o Jacintini lepoti hoteli brž izgubiti, da bi opazovali, uživali vsaj z očmi, od daleč!

Cankar je s Pohujšanjem v dolini šentflorjanski osmešil malomeščane za njihov napad na umetnika in umetnost, ker oboje so razvrednotili iz strahu, da umetnikova umetnost ne bi razkrila moralnih napak, ki jim jih nobeno društvo čednosti ne bo tako temeljito odpravilo kot umetnikova graja, ki je graja plemenitega življenja samega.

Kako je ptujsko gledališče odigralo to imenitno farso na zlagano malomeščansko moralo?

Srenja doline šentflorjanske je bila v prvem dejanju prav dobra. Ob dacarju bi bilo pripomniti, da je bil nekako preglasen, manjkalo mu je v igri opozkosti značaja. Njegova kretnja in beseda bi morala biti manj silovita pa bolj slinasta, umazana. Učitelj Šviligoj, ki po svoji nrvstvenosti edini ne spada med to pohujšano družino, je svojo vlogo zgrešil predvsem v tretjem dejanju. V tem dejanju je oblikoval pridigerskega deklamatorja in ni bil prav nič podoben učitelju Šviligoju, ki ga je družba pripravila tako daleč, da je v skrbi za ljubi kruhek ves ponižen, navajen upogibati hrbenico, toda v jedru je vendarle idealno bitje, ki presune človeka, ko mu je dano govoriti.

Najtežje so vloge Jacinte, Petra in Konkordata.

Jacinta mora biti čudovita. Predstavlja umetnost, idealno lepo, tako da čutijo gledalci njeno izrednost in je prav ob čutni vnosti in zadivljenosti, ob ponižujoči strasti umazanih čednostnikov čutiti, kako čista je, neomadeževana ob splozkih dotikih pokvarjenih častilcev, ker si še misliti ne more, da so umazani. Jacinta kot ženska je navična in hkrati duhovno poglabljena, preprosta in zapletena, vedno lepote željna, skratka ženska in pol. Mlada igralca Zorica taki vloge še ni docela dozorala. Njena igra celo v kretnjah še ni sproščena, čustvo in razum, ki sta v tej vlogi do skrajnosti poplemenitena, v Zorici še nista dozorela.

Peter je simpatičen, toda zdi se previhrav, zlasti v sceni, ko ob razbojniku spregovori umetnik, ki obtoži: »Domovina, ti si kakor vlačuga...« in izpove tedaj vso boleost zaničevanega slovenskega umetnika, manjka svojevrsten poudarek tragike in neuničljive ljubezni do umetnosti, ki ji je Peter tako predan. In ali Jacinta tu ne zna prisluhniiti, ne spremlja Petrove igre. — In Konkordata? Podana je zlodejeva vnanja spačenost, njegova nergavost, cagavost, toda še nekaj manjka — peklenško ogabne sluzavosti in predrznosti, ki je tudi v strahopetnosti. Zlodej je malo premalo zlodejevski.

To so samo nekateri pomisleki ob igri, ki so bolj osvetlili napake, kot pa prednosti in dobre strani igre, ki v celom mora publiko zadovoljiti in je vsakakor lep umetniški dogodek v našem mestu. Pripomniti moram še to, da je scena v vseh treh dejanjih prav čedna.

Ptujsko gledališče je s svojo prvo predstavo pokazalo, da želi delati in da bo delalo kljub temu, da se refiser vozi iz Maribora. Tako je tudi prav. Močno želimo okrepljenega umetniškega življenja v Ptujju, potrebni smo gledaliških predstav, ki vedre in bogate duha. Prav ob tem pa, da so gledališke predstave dobro obiskane in torej želene, naj bi bila izrečena še beseda za publiko: »Hudo neprijetno je za navzočega gledalca, kaj čele za igralca samega, da je ptujška publika tako hladna. Skoraj nič ploskanja ni bilo. Igra je ena zelo lepih, živih umetnosti. Igralec vložil v svoje delo na odru veliko truda in treba mu je na vsak način dati priznanje. Mislim, da bi se ptujsko občinstvo v tem pogledu moglo malce spremeniti; ploska naj, s tem ustvarja enega prisrčnih stikov z igralci. Ploskanje bodi priznanje dobri igri ali pa tudi samo vzpodbuda gledališkim delavcem. — da.

Ali ste že preizkusili svojo srečo?
 Ali hočete zadeti milijon dinarjev?
 Kupite srečko Državne loterije pri Okrajnem magazinu, Potrošniški zadrugi ali pri trafikantu Čušu v Krekovi ulici v Ptujju!
 Tudi Vi lahko imate srečo pri naslednjem žrebanju, ki bo 15. novembra t. l.
 Cena srečka stane din 100.—, polovična din 50.—.

mal. Udaril je zapovrstjo po nekaj tokih, pri zadnjem pa snel piklo in posvetil Orniku v sod. Ornik se je uklonil in zagledal kopita pušk. Začutila tenko in hihitajoče se je zasmejla. Pogrkal je in udaril kletarja po rameh, da je ta kar vzdihnil. »Priateljčki... Priateljčki...« je rekel in sklenil roke.

Po sepu, vsak na svoj dom, so odhajali viničarji. Ozmečev je godel. Igral je na vse mehe in pel iz dna duše, kričavo: »Čez gore, polja, po svetu naj doni Slovenija svobodna, srečna zdaj boš ti...«

Po sepu sta se vracala tudi Vračko in Stefek. Vračko je hodil naglo, ko da bi se mu kam mudilo, s polno glavo misli, da se ga je moral Stefek držati za rokav in poletavati poleg njega, če ga je hotel dohajati. A tudi otrok je imel razgreto glavo, kajti venomer je vpraševal: »Ata, selili se bomo, kaj? Ata, mi bomo šli v Fišarjevo, kaj? Ata, v Fišarjevo, kaj?«

Ker je imel viničar svoje skrbi in mu ni takoj odgovoril, ga je Stefek vseele, ko ga je ogovoril in ni dobil odgovora, pokukal za žep. Na brvi ob ješevju sta se poslavljala Trinka in Ritonja. Klela sta in prisegala drug drugemu, da bosta napravila red. »Ordnuanga mora biti,« je kričal Ritonja. »Brez ordnuanga ni nič.« Izčrčal se je, Trinka pa se je uklonil docela k njegovemu ušesu in mu na moč zaupljivo zasepetal, če-

prav mu tega ne bi bilo treba; kajti bila sta sama, poleg tega je bilo sredi noči in daleč od njiju ni moglo biti žive duše.

»Nič ne bo,« je zasikal, »kakor si kajžarija misli — ali molči in name se zanesi. Se že pripravljajo... Tudi orožje je... Tri mesece... Potrpi, pa bo vse drugače! Tri mesece... Ornikova prideta!«

Segla sta si v roke in si prislegla zvestobo. Ritonja se je trkal z roko po prsih, da bi šafar videl, kako se lahko brez skrbi na njega zanesa, šafar pa je sunil nekajkrat v ograjo od brvi. Zatem se je Ritonja obrnil in prisluhnil v noč. Po vrheh se je slisala Ozmečeva harmonika.

»Sviraj, sviraj!« je znova zasikal Ritonja. »A zadnji bomo svirali mi!«

VII.

Drugo jutro, komaj se je skozi majhna in zamazana viničarska okenca zaszvitilo, se je Stefek, ki je ležal na klopi pri peči, pretegnil in se prebudil. Ležal je skrčen in z rokami na nosu. Obrnil se je na trebuh, si podprl glavo z rokama in se potem tako podkomolčen razgledal po izbi in po oknih. Vse po bajti je spalo, samo očetevo oči so bile nastežaj odprte. Oče je ležal vzrak in stirmel v nizek strop. S postelje pa je visela materina dolga in bela roka in se dotikala zibel. Julia je zibalala otroka in je pri tem zaspala.

Stefek se je zvalil s klopi, se dvakrat zvrtil in si popravil sukniče. Podrsajoče se je potegnil k postelji, k očetu in potihno vprašal: »Ata, kaj ne bova šla? Dani se...«

Vračko se je napol dvignil, a odgovoril je šele čez čas. »Greva.«

Viničar je še malo poležal, ko da bi razmišljal, ali se naj dvigne ali ne, potem je vstal in se naglo oblekel. Stefek si je podvilhal predolge hlačnice in pokazal z glavo proti vratom, da odhaja. Vrata so obrakrat tenko zavzivila, pri odpiranju in pri zapiranju.

Vračko je potegnil zinsko suktnjo z zibel in ostal nekaj trenutkov sklonjen. Poslušal je rahlo otrokovo dihanje. Ozrl se je, ko da bi se bal, da bi kateri od otrok bedel in ga opazil. Zagledal je Julino roko, ki je visela s postelje. Dvignil jo je na posteljo in jo pokrlil. Zenska je odprla oči in se prebudila. »Jezus,« je rekla, »ali greš?« »S Stefkom greva,« je Vračko zasepetal, da ne bi prebudil otrok.

Zenska se je napol dvignila, se zazrla proti peči, zagledala prazno Stefkovo ležišče, potegnila roko izpod odeje, poskajala moževino in jo stisnila. Spustila je nogo ob postelji in sedla. Rekla pa ni nič, ko da bi premišljevala. »Julia,« je zasepetal mož. »Julia, leži še... Nedelja je...«

Besede so bile tihe in tople, viničar jih ni bil vajen, stežka in pretrgano jih je izgovoril. Iznenada pa se je obrnil in odšel.

Julia se je oprla na roko, se zazrla za njim in ga, ko je bil pri vratih, tudi poklicala: »Stef?«

Blj je glas, kakor ga Vračko že dolgo ni slisal; v njem je bila prošnja za-

radi otrok, a tudi radost nad neznanim. Vračko je obstal med vrati, ali samo za trenutek. Julia je videla, da jo je slisal. Stopil je v priket in kolikor se je dalo potihoma zapri vrata.

Zena je zrla v tisto kljuko, napol dvignjena in precej časa, potem je vstala. Na postelji, po klopih in po peči, so se začeli obračati in prebujati otroci.

V kletni shrambi je Stefek potegnil iz ropotije kramp in si ga vrgel na ramo. Vračko je segel pod sod in izvlekel izpod gantarjev železni drog. Nato sta odšla po sepu, Stefek naprej, Vračko nekaj korakov zadaj. Bilo je zgodnje jutro in po drevju so cvrkutali ptiči. Na bregu, pod gorico, sta se moška ustavila in se zagledala po goricah in po zidanicah. Za zadnjimi goricami proti jutrovi strani se je kazala zarja in metala svoj sij na dva srečna obraza.

»Ata, pa je le prišlo, kaj?« je vprašal Stefek in se obrnil proti očetu. »Ja... ja...« je zamomljal Vračko in potisnil otroka izpred nog. Pogledal je za Stefkom, kakor da bi ga šele zdaj opazil, in se nasmehnil.

»Glej ga, glej,« se je začudil sam pri sebi, »kaj mu hodi po glavi?!«

Zavila sta v hosto, hodila nekaj časa in se razgovorila. Zdaj je spregovoril Vračko.

»Stefek,« je poklical otroka in mu rekel: »A kaj bi bilo, če bi stopil izza onega hrasta Fišar?«

Stefek je opičil oči v hrbet, zatem pa se obrnil in se zazrl v očeta, napol

radovedno in napol začudeno, ker ga je tako neumno vprašal.

»Huj, Fišer bi se prišel,« je odgovoril, »če bi si upal...«

Stefek je zaplesal s krampom in Vračko ga je moral zapoditi izpred sebe.

»Beži, beži...«

Pri Fišerjevi zidanici je bilo zaprto ko večeraj, kakor da bi hiša izumrla. Oba, oče in sin, sta se ji bližala potihno, domala kradoma. Pred stopništem sta se ustavila in se zazrla v vežna vrata. Velika okovana vrata so bila zaprta z dvema poprečnima železnima zapahoma, na zapadu pa sta bili obešeni kovani žabci. Stefek je pogledal očeta, zmikastil z roko obe žabci, in oče mu je pokimal.

Otrok je dvignil kramp in ga zasedil pri žabci v zgorno spojko. Viničar je podstavil pod kramp drog in začel rvati okrogli klin, na katerega je bil priklenjen zapah. Moral je napeti vse sile, da se je začel klin udajati. Cim bolj se je klin udajal in lezel iz vratnih opornikov, tem bolj se je raztezal obraz obeh viničarjev, očetov in sinov, dokler ni klin izskočil. Oba viničarja sta se drug drugemu nasmehnila in se spravila na spodnji zapah. Med delom sta se pogovarjala.

»Zdaj viečeva Fišarju dušo,« je rekel Vračko.

»To ga zdaj trga, ata, kaj?« je vprašal Stefek.

»Trga ga, trga...« In odletel je drugi zapah.

(Dalje prihodnjiti.)

Opozorilo prejemnikom vojaških vojnih invalidnin

Zaradi priznanja dodatka za otroke po novih predpisih pozivamo vse osebe vojaške invalide od I. do VII. skupine (od 50 do 100% pridobitne nesposobnosti) in uživalce družinskih invalidnin to je vojne vdove z otroki in vojne sirote (ne pa uživalce roditeljskih invalidnin, to je matere in očete ter dede in babice padlih ali umrlih borcev), ki ne uživajo pokojnine ali invalidnine po zakonu o socialnem zavarovanju, da nemudoma predložijo tuk invalidski upravi, Ljubljana, Stari trg št. 34 pošni predal 191, naslednje listine:

1. Za otroke, starejše od 14 let, potrdilo o solanju, izdanem od pristojnega solskega vodstva ali potrdilo podjetja, da je učenec v gospodarstvu (vajenec);

2. zaposleni vojaški invalidi od I. do VII. skupine (od 50 do 100% pridobitne nesposobnosti) in vojne vdove, ki so dosedaj prejemale dodatek za otroke pri plači, a se jim bo ta dodatek po novih predpisih izplačeval pri vojaški invalidnini, potrdilo delodajalca, za katere otroke so dosedaj prejemale dodatek za otroke, katere je navesti imenoma z rojstnimi podatki in kdaj jim je bil ustavljen dodatek za otroke pri plači. Navesti je treba, ali se je izplačal za november 1951 še dodatek po 175 din ali 1300 din oziroma jim je že bil dodatek popolnoma ukinjen s 3. okt. 1951;

3. Potrdilo pristojnih davčnih organov o višini davčne osnove za 1950. leto na dohodek od kmečkega gospodarstva, v katerem živi upravičenec;

4. kdor za 1950. leto ni imel davčnega predpisa pa izjavo, da nima sam, niti družinski član s katerim živi v skupnem gospodarstvu za leto 1950 davčnega predpisa od dohodkov iz kmetijske in za katero resničnost jamči materialno in kazensko;

5. oni ki imajo predpisan davek na dohodek od kmečkega gospodarstva še potrdilo o številu članov družinske skupnosti, katere je navesti imenoma z označbo zaposlitve, višine mesečnih dohodkov in sorodstvenega razmerja do upravičenca;

6. izjavo, da zakonski drug (mož ali žena) ni v delovnem odnosu, oziroma od 1. nov. 1951 dalje ne prejema pri plači oziroma pokojninski dodatek za

otroke, za katere se uveljavlja ta pravica pri invalidnini.

Potrdila o davčni osnovi in številu članov družinske skupnosti ni treba predložiti tistim upravičencem, kateri so letos izpolnili letno prijavnico za 1. 1951.

Opozorjamo da teh potrdil ni treba predložiti tistim invalidnim upravičencem, ki prejemale poleg vojaške invalidnine še pokojnino ali invalidnino po Zakonu o socialnem zavarovanju, katerim se ta dodatek ne bo priznal pri vojaški invalidnini, ampak pri prejemkih iz socialnega zavarovanja.

Ta potrdila pa so dolžni predložiti zaposleni invalidski upravičenci ne glede na to, kje so zaposleni, katerim se bo dodatek za otroke izplačal pri vojaški invalidnini in ne pri plači, razen vojaških invalidov VIII. IX. in X. skupine (od 20 do 40% pridobitne nesposobnosti), kateri bodo prejemale dodatek za otroke še nadalje pri plači in jim za to zahtevanih potrdil ni treba predlagati.

Za vsako potrdilo je v zgornji desni kot vpisati številko likvidacijskega lista (ta je vpisana v izplačilni knjižici v levem spodnjem kotu pri zadnjem obratnem invalidnini), katero je napisati točno in v celoti, tudi kar je v ulomku.

Novi zneski dodatka za otroke se bodo vsem invalidskim upravičencem izplačali za november 1951 po čeku po prejemu zahtevanih potrdil.

Ta potrdila naj invalidski upravičenci pošljejo na Invalidsko upravo Sveta za socialno skrbstvo in ljudsko zdravstvo LRS, Ljubljana, Stari trg št. 34, pošni predal št. 191 in v levi spodnji kot kuverte napišejo »Dodatek za otroke«.

Pozivajo se vsi vojaški invalidi od VIII. do X. skupine (od 20 do 40% pridobitne nesposobnosti) kateri so dosedaj prejemale dodatek za otroke po 175 din, da pošljejo invalidsko izplačilno knjižico Invalidski upravi v popravek. Po novih predpisih namreč invalidom od VIII. do X. skupine dosedanji dodatek v znesku 175 din za otroke ne pripada več in se jim bo zato črtal v izplačilni knjižici.

Invalidska uprava
Svet za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo LRS Ljubljana.

ŽENJE imajo besedo...

Od njih mnogo pričakujemo

V četrtek 8. novembra t. l. je bilo v Ptujju I. zasedanje odbora sekcije žena združenja pri OZKZ.

Razpravljale so o praktičnem izvajanju sklepov republiške konference žena-zadružnic, ki se je je udeležilo iz ptujškega okraja več predstavnic.

Žene so sprejemljive za tifus

V južni Italiji (Matera) je izbruhnila epidemija tifusa. Soje so premenili včasne bolnice. Med bolniki je največ žensk in sicer je 95% bolnic na 100 bolnikov.

Ali jim bodo univerzitetno izobražene žene iz Ptujja sledile?

V Crni gori so se univerzitetno izobražene žene združile v društvo univerzitetno izobraženih žen. Na ustanovni skupščini v Titogradu so obljubile, da bodo v okviru svoje organizacije pomagale ženam v vaseh in mestih.

Žena in dom

V Indiji velja: Kjer je žena, tam je dom in ni doma brez žene, zato je žena doma. Hindi smatrajo ženo za središče, za vladajoče božanstvo doma. V Indiji je zakon (brak) nositelj kulture in dom šola, katere člani se duševno vzgajajo in razvijajo.

Neuspešno oranje

Kosečeva žena iz Podvina št. 10 je pomagala možu pri oranju. Mož je bil tokrat slabe volje in tudi delo mu ni šlo, kakor je hotel. Vsega je bila po njegovem kriva žena. Prelepel jo je, da je imela na hrbtni in na rokah krvne podplutbe in kožne odrgnine. To ni bilo za Marijo nov doživljanje. Večkrat je že odpustila Martinu, tokrat pa ni šlo tako enostavno.

Martin bo moral biti mesec dni brez žene v zaporu, kjer bo nedvomno uvidel, da si žena ne zasluži takega obravnavanja. V Podvincih obojajo namreč tudi ljudi, ki pretepajo živino, kaj šele može, ki pretepajo žene.

Pogosto na zraku

Urša: »Z možem sva domenjena, da pošljeva vselej, kadar se pripraviva, otroke na izprehod.«

Neža: »A zato so vaši otroci tako krepki in rdečelični. Pozna se, da so pogosto na zraku.«

Ali res tatov ne bo zmanjkalo?

V sredo 31. oktobra t. l. dopoldne je bila v gruči pred pekarno v Lackovi ulici v Ptujju ukradena Kurnik Terziji iz Podvina denarnica s približno vsebino 800 din in 1300 bonov. Ko se je zavedla, da je okradena, jadikovala in jokanja ni bilo konec. Zbrana grača žen je obojala podlost žeparja, obenem pa si je vsakdo ob izkušnji Kurnikove zagisral denarnico, da se mu ne bi isto pripetilo.

Najboljše opozorilo na tatove so primeri okradenih, ki se osebno preprtajo, da se vsaka neprevidnost z denarnicami kruto maščuje na korist poidevcev, ki se od tega preživljajo.

Župnikovi nasveti nevesti

Župnik: »Da se boste z možem razumeli, je potrebno, da se držite izreka, da mora žena vedno iti za možem, kamorkoli gre.«

Nevesta: »Gospod župnik, povejte mi prosim kak drug izrek, ker ta za me ne bo veljal. Moj soprog je namreč pismonoša.«

Krompirjevi obkladki proti revmatizmu

Opran krompir pristanite s prav malo vode tako, da se bolj duši kakor pa kuha. Ko postane krompir mehak, to se pravi, ko olupek razpoka, ga ocedite. To napravite hitro, da se ne ohladi. S krompirjem napolnite nalašč zato pripravljeno vrečko (iz inleta), jo zavežite in položite na bolno mesto, čez pa prevezite še volneno ruto.

Krompir namreč zelo dolgo drži toploto, se tesno prilaga k telesu in je lažje delati obkladke z njim kakor z vročo vodo, odnosno s krpami, ki se hitro shladijo.

Krompirjeva torta

Skuhajte krompir, ga olupite in pretlačite. Mešajte, da naraste, tri rume-njake, 15 dkg sladkorja v prahu, rebro naribane čokolade. Nato primešajte tri dkg zmletih lešnikov, 15 dkg pretlačene krompirja, malo posolite in primešajte še sneg treh beljakov.

Posodo za torto dobro pomazite s sirovim maslom, posujte z moko, napolnite s testom in specite.

Ponudi se toplo z vkuhanim sadjem ali jabolčno čežano.

g. Jonasu, ki ga kot prvega župana velemesta, govorečega esperanto, stavlja za vzgled drugim Avstrijcem.

Ameriška revija „Life“ se poslužuje Esperanta

»Life« (življenje), največja ilustrirana revija v Ameriki in menda na vsem svetu, v svoji septembrski prilogi razen v angleščini tudi v esperantskem jeziku propagira ESPERANTO kot svetovni jezik modernega sveta. Isto trdi že tudi ameriški parlamentarci.

Srečolov

Gre za srečo!

Sicer vemo, da organizira OKRAJNI MAGAZIN PTUJ srečolov, vemo, kaj je sreča, ne vemo pa še, kako se jo da vloviti?

Kamorkoli pogledaš, so plakati z napisom »Srečolov«, v »Ptujskem tedniku« je tudi reklama za »Srečolov«. Spalnica, gojzerji, obleke, perilo in drugo — skupaj preko 500 dobitkov — bodo res nekoga osrečili.

Kako bi se dalo vloviti to srečo? Zelo lahko, pravite!

V manufakturni trgovini na Srbskem trgu (prej Lenart) je zelo lepa izbira blaga in solidna postrežba. Ne zamudite prilike! Oglejte si blago in ga kupite novembra ali decembra meseca t. l. Pri plačilu zahtevajte račun, kajti na tem računu je številka, ki vam pomaga močje do lepega dobitka! — Račun shranite do žrebanja, ki bo dne 3. januarja 1952.

Imena vseh lotcev, ki so vlovili srečo, bodo po žrebanju objavljena v »Ptujskem tedniku« in na lepkih po trgovinah OKMA Ptuj.

Ne zamudite prilike!

Za 100 din dobite 1 milijon!

Tudi Vi lahko dobite milijon dinarjev! Še danes kupite srečno Državne loterije pri Okrajnem magazinu, pri Potrošniški zadrugi in trafikantu Čušu v Krekovi ulici v Ptujju. Cela srečka stane din 100.—, polovična din 50.—. Zahtevajte prospekt!

SPORT

Drava ostane v II. slov. ligi

II. slovenska liga je končana. Ptujška »Drava« se je med osmimi udeleženci plasirala na 4. mesto, kar pa ni uspeh zanjo, saj je skoraj vso sezono bila poleg Bratstva najboljša moštvo. Podrobnejše rezultate nam prikaže tabela:

Proletarec	14	10	2	2	42:18	22
Kovinar Tezno	14	8	3	3	33:21	19
Bratstvo	14	8	2	4	50:25	18
Drava	14	8	2	4	48:36	13
Kovinar Store	14	6	3	5	36:31	15
Studenci	14	4	3	7	23:30	11
Rudar Velenje	14	2	2	10	17:33	6
Fužinar	14	1	1	12	13:58	3

Tekma Rudar: Drava 2:3 je bila verificirana v korist Drave 0:3 w.o., tako da si sedaj deli 3. in 4. mesto z Bratstvom z istim številom točk, a slabšo goldiferenco.

Kvalifikacijske tekme za vstop v I. slov. nogometno ligo so odigrali Sloga in Železničar iz zahodnega dela ter Kovinar in Proletarec iz vzhodnega dela. Vendar sta bila predstavnik vzhodnega dela poražena in bosta zopet tekmovala v II. slov. ligi, ki se bo pričela februarja prihodnjega leta. SP.

Iz uprave Ptujškega tednika!

Visok znesek neplačanih zaostankov nas je prisilil, da smo odstopili izterjavo zneskov nad din 100.— pravnemu zastopniku. Pozivi zaostankarjem iz prejšnjih let v časopisu in s pošiljanjem položnic z označbo »Opomin« niso zalegli. Obveznosti, ki jih imamo napram tiskarni in drugim upnikom nam ne dopuščajo, da bi še dalje čakali na plačnike, ki so večinoma pozabili na to svojo obveznost.

Letošnje zaostankarje prosimo, da nam takoj nakažejo zaostanek na računini in nam tako prihranijo nepotrebno delo, sebi pa stroške.

Uprava

Okrajno gledališče Ptuj

Petek, dne 9. novembra, ob 20. uri: Aldo de Benedetti: »DVA DUCATA RDEČIH ROŽ«. Sedmič. Gostovanje »SKUD Strnišče«.

Sobota, dne 10. novembra, ob 20. uri: Ivan Cankar: »POHUŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI«.

Nedelja, dne 11. novembra, ob 20. uri: Aldo de Benedetti: »DVA DUCATA RDEČIH ROŽ«. Osmič. Gostovanje »SKUD Strnišče«.

Preadal se je

V kupeju je potoval mlad, simpatičen par. Vendar sta se sosedva v kupeju precej razhujala, sicer brez besed, ko je fant položil noge na nasprotni sedež. Eden nadaljnjih potnikov pa je dejal: »Oprostite, ali bi mogoče hoteli umakniti noge s sedeža?« Mladenci je, očividno presenečeni, vprašal: »Oprostite, ali vas smem vprašati, kakšno zvezo pa ima to z vami?«. »Smete«, je odgovoril potnik, »jaz sem kontrolor državnih železnic.« Mladenci je umaknil noge s sedeža. Toda deklica, ki je bilo v družbi z mladencem, je bilo iz bolj odprnega materiala. Razprostrla je časopis na nasprotni sedež. »Tako«, je dejala, »oceni noge na papir, moj dragi! Spremljevalec jo je ubogal, potem pa izzivalno pogledal kontrolorja. Njegov komentar je bil kratek: »Predam se.«

DRAVA: ALUMINIJ 2:4

Dne 30. oktobra je bila prijateljska nogometna tekma med bodočim članom II. slov. lige Aluminijem iz Strnišča in domačo Dravo. Tekma se ni končala zaradi surovih izgrediv obeh moštev in maloštevilnega občinstva do sodnika, ki je čisto pravilno zapustil igrišče. Tekma se je končala v 20. minuti drugega polčasa z rezultatom 2:4 (0:2) v korist Aluminija. SP.

RK Petovio je odstopil od nadaljnega tekmovanja

Zaradi finančnih težav je rokometni klub Petovio odstopil od nadaljnega tekmovanja v slovenski rokometni ligi. Petovio bo zopet tekmoval v naslednji sezoni. Čas med tem pa bodo rokometarji porabili za trening in za sprejem novih članov.

Vpišite se v rokometni klub!

TD Ormož: JA Ormož 2:2 (2:1)

Predzadnje nedelje se je v Ormožu odigrala prijateljska nogometna tekma TD Ormož je nastopila proti JA Ormož. Tekma se je končala neodločeno 2:2.

Po prikazani igri bi morali domačini zmagati z visokim rezultatom, toda spremljala jih je ves čas igre velika smola pred nasprotnikovim golom.

Gole za Ormož so dosegli: Kovačič in Vipavec po enega. Pred 400 gledalci je tekmo dobro sodil Vaupotič iz Središča.

KK Ormož: „Gasilec“ Maribor 254:204

Predzadnje soboto se je Kegljarski klub Ormož pomeril v prijateljski tekmi z »Gasilec« iz Maribora.

Zmagali so domačini s 54 lesi razlike. To je vsekakor lep uspeh Ormožancov, če upoštevamo, da so vse do septembra bili brez keglišča, tako da niso mogli niti trenerirati.

Enomesečni trening ormoških keglijarjev in potem zmaga s 54 lesi razlike je rezultat, katerega ni nikdo v Ormožu pričakoval. Za KK Ormož so nastopili: Sonaja, Kukec, Balantič, Sedmak, Zidar, Karba, Horvat, Dolinar in Tisman.

Pred več kot 100 gledalci sta tekmo dobro sodila tov. Gaberc in Hribar. C.

MALI OGLASI

POGREŠAM ČRNEGA PSIČKA z belimi lisami na prednji nogi in na koncu repa. Polajžar, Draženci 1.

ZAMENJAM novo alfo za prašičko. Vprašati v upravi.

PROSIM NAJDI TELJA listnice z izkaznicami na ime Mlakar Alojz Ptuj, Vičava št. 44, boni in denarjem, da jo vrne proti nagradi oškodovanelemu.

PRODAM VINOGRAD in sadnosnik hišo, klet in stiskalnico v Hrastovcu. Cena po dogovoru. Polh Anton, Podvinci 120, p. Ptuj.

KUPIM eno- ali dvostanovanjsko hišo v bližini Ptujja. Naslov v upravi Ptujškega tednika.

NAJDENO je komplet avtokola s gumo. Vprašati pri Repec Martinu, Ptuj, Zg. Breg št. 47.

MOŠKO KOLO črne barve brez znamke, št. 228232, je bilo najdeno pred Potrošniško zadrugo v Ptujju. Lastnik koleca naj se oglasi na postaji LM Ptuj.

PREKLICUJEM izgubljeno osebno izkaznico na ime Horvat Franc, Destrnik 60.

Praha - važno kmečko jesensko delo

Jesensko praho naši kmetovalci le malo izvajajo, dasi se to delo stalno priporoča. Kje je vzrok za to? Nekateri smatrajo to delo za zelo koristno, celo za neizogibno potrebno, medtem ko imajo drugi o tem nasprotno mnenje.

Razumljivo je, da si naš preprosti kmetovalec, ki se opira na svoje lastne izkušnje, z jesensko praho navadno ne more predstavljati niti razlikovati sprememb v zemlji, ki po njej nastanejo, niti čimteljev, od katerih je odvisen uspeh ali neuspeh dela.

Zanimivo je, da naša zemlja je nastala in še vedno nastaja iz kamenja. V dolgih tisočletjih je mnogo kamenja preperelo, zaradi vpliva vlage, zraka in toplote se je kamenje razdrobilo v kameni drobir, prod in pesek. To se dogaja še danes, saj vemo, da ob nalivih reke prinašajo večje količine proda in peska, ki ga odlagajo ob bregovih kot naplavine. Če vzamemo kepo navadne rudniške zemlje lahko ugotovimo, da je sestavljena v pretežnem delu iz debelejših in drobnejših peščenih in koloidnih delcev, nastalih iz raznih kamenin, manjši del pa tvorijo razkrojeni delci rastlinskega in živalskega izvora. Treba je reči, da so lastnosti take prvotne zemlje, ki je ostala na svojem mestu od nastanka iz kamenja precej drugačne od zemlje, ki jo je voda naplavila od drugod. Prav tako ima voda veliko vlogo pri tvorbi rodnih tal. Dejstvo je namreč, da vsebuje tudi najčistejša voda sorazmerno mnogo kislin, ki razjedajo kamenje in z njegovimi sestavnimi deli spajajo v zemljo. Voda je tisti čimtelj, ki zemljo rahlja. Znano je, da ima zmrzujoča voda silno energijo, ki razganja vse kar jo ovira pri tem, ko pri zmrzovanju razširja svojo prostornino. Zato razganja voda tudi najbolj trda in stlačena tla.

Prav tako velik vpliv na tvorbo in spreminjanje zemlje pa ima zrak. Ta je nosilec toplote in mraza, osuševalec in ovlaževalec. Zrak omogoča obstoj in razvoj neskončno majhnim bitjem, ki presnavljajo zemljo ter zopet obilica zraka v zemlji zavira drugim živim bitjem obstoj. Ogenj soustvarja zemljo v širšem smislu, če označimo z besedo »gorenje« vse presnavljanje živega stvarstva, vse to, kar navadno imenujemo življenje. Pravzaprav ni med gorenjem v peči, dihanjem ljudi in živali, vrenjem mošta in gnitjem krompirja ter trohnenjem lesa nobene bistvene razlike. Pri gorenju, dihanju, vnetju in gnitju ter trohnenju se snovi izpreminjajo, povsod se pri tem izpreminjanju razvija toplota, razlika je le ta, da pri gorenju to presnavljanje vidimo — ogenj —, pri ostalih podobnih pojavih pa ne.

Važno je vedeti, da je zemlja rodovitna le do tiste globine, do katere sega življenje, to se pravi, do koder lahko v zemlji živijo bitja, do koder trohniijo in se presnavljajo odmrle rastline ter živalski odpadki in ostanke. Zelo posreden izraz za to zemljo je torej »živica«, kakor ji pravi naš ljudski izraz. Po vsem tem ni težko poudariti pomena jesenske praha: rodno paši zemljo, živico — poglobiti in ustvariti prve pogoje, da postane zemlja bolj živa, da bodo mala bitja v njej lažje živel, da se bodo rastlinski in živalski ostanke in odpadki (gnoj) in njej lažje

razkrajali in presnavljali in da bodo rastlinske koreninice lažje jemale iz tako pripravljene zemlje. Pri navadnem obdelovanju zemlje orjemo desetletja in desetletja enako globoko. Zato se napravilo, posebno na težkih tleh, pod plastjo orne zemlje ali živice in na površini mrtvice od dolgoletnega oranja zgledna ploskev, skozi katero ne pronica zrak. Zemlja tudi veliko težje zmrzne v večji globini, ker ta nepropustna plast brani dostop mrzlega zraka v globino. Tako se v tej plasti ne more razviti življenje malih bitij, ki pripravljajo zemljo rodovito. Iz tega pa smo prišli do prvega zaključka: Jesenska oziroma zimska praha je za zemljo koristna le, če rahliamo zemljo globlje kot pri navadnem oranju, če rahliamo še spodnjo, zgledno, doslej nepropustno, plast zemlje pod navadno brazdo.

Vendar je treba omeniti, da na že rahle zemlje jesenska praha ne učinkuje ugodno. Voda namreč rahlo zemljo velika, laže odplavlja kot zbita, isto pa se dogaja tudi z rastlinskimi hranilnimi snovmi. Zaradi tega na strmih legah, pa tudi na ravnih, če je zemlja sama po sebi rahla, ali če je plast pod živico prodnata, ki je zelo propustna, jesenske praha ne izvajamo.

Pri jesenski prahi ne smemo zaleti v skrajnost, da bi recimo 15 cm globoko plast živice pokrili s preorano 15 cm debelo plastjo mrtvice, ker bi s tem doslej živo plast omtvili, mesto da bi jo poglobili. Poglabljanje žive plasti z jesensko praho izvršujemo torej postopoma, le 3 do 4 cm globoko na leto.

Z esperantom po svetu

Avstralski esperantist pride v Evropo

Kakor poroča »Heroldo de Esperanto« od 16. oktobra, bo prišel prihodnje leto v Evropo kot delegat avstralskih esperantistov in se udeležil svetovnega esperantskega kongresa v Oslu (Norveška) som. Frank Halles iz Melbourne, ki je lansko leto postal slaven in poznan tudi neesperantski javnosti vsled opravljene svoje 6800 km avtomobilske vožnje v centralno puščavo Avstralije.

Slike, ki jih je ob priliki te vožnje posnel, bo prinesel s seboj in obdržal predavanja do novembra 1952 v raznih mestih srednje in severno evropskih držav.

Intervju novozelandske esperantistke

Ob priliki intervjuja pri radu Dunaj je novozelandska esperantistka gospa De Cleve izjavila, da je že 2 leti od doma iz svoje domovine in da je prepotovala 18 raznih držav — med temi Egipt in Skandinavsko dežele ter omenila, da se je povsod ustavila pri esperantistih in z znanjem esperanta ni občutila potrebe po znanju nacionalnega jezika dežele, kjer se je ustavila. Prišla je nalašč na svetovni Esperantski kongres v München. Poročala je o vtiših ter dejala, da je najbolj navdušena nad sprejemom pri dunajskem županu